

prima instanță: V. Budeci

instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

ÎN C H E I E R E

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
Judecători

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ion Nimerenco și Ministerul Justiției,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nimerenco împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției, admis apelul declarat de Ion Nimerenco și modificată hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 06 noiembrie 2015,

c o n s t a t ă:

La 20 august 2015, Ion Nimerenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, solicitând încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu material, 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că prin sentința Judecătoriei Căușeni din 12 iunie 2014 a fost declarat culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, acțiunea civilă fiind admisă parțial și sa încasat în beneficiul părții vătămate Petru Tudos suma de 5 000 lei cu titlu prejudiciu moral.

Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014, sentința Judecătoriei Căușeni din 12 iunie 2014 a fost casată parțial și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, fiind încetat procesul penal pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, în rest sentința Judecătoriei Căușeni din 12 iunie 2014 fiind menținută.

Prin decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 07 aprilie 2015 a fost casată sentința Judecătoriei Căușeni din 12 iunie 2014 și decizia Colegiului Penal Curții de

Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014, fiind dispusă achitarea sa din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Astfel, invocă Ion Nimerenco că este incontestabil faptul că fără careva motiv rezonabil, în lipsă de probe pertinente și cu scopul de a fi umilit, a fost atras ilegal la răspundere penală.

În perioada efectuării acțiunilor de urmărire penală a fost nevoit să suporte umilință și disconfort enorm, motiv din care a primit traume psihologice sub forma de stare de stres, care sunt iremediabile.

Prin urmare, consideră reclamantul că încălcările enunțate i-au lezat drepturile și libertățile garantate de art. 6 CEDO.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 octombrie 2015 în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău 06 noiembrie 2015 acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Ion Nimerenco, despăgubirea pentru prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei, prejudiciul material în sumă de 5 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiat.

Ne fiind de acord cu hotărârea primei instanțe Ministerul Justiției, Ion Nimerenco și Procuratura Generală au declarat apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016 s-a restituit cererea de apel depusă de Procuratura Generală din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016 a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției, admis apelul declarat de Ion Nimerenco și modificată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2015, cu încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Ion Nimerenco, a prejudiciului material în sumă de 10 000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 4 000 lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău 06 noiembrie 2015 a fost menținută.

La 10 martie 2016 Ion Nimerenco a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2015 în partea încasării prejudiciului moral, cu majorarea cuantumului sumei până la 50 000 lei.

În motivarea recursului, recurentul Ion Nimerenco a indicat că instanțele de judecată au încălcat și aplicat greșit normele de drept material.

Invocă că instanțele de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, nu au ținut cont de faptul că sentința și decizia instanțelor de judecată au fost publicate pe paginile WEB, fapt prin care recurentul a fost defăimat.

Consideră că suma prejudiciului moral acordată nu poate fi considerată o reparație echitabilă.

Totodată, remarcă recurentul că suma de 50 000 lei, ar constitui un remediu echitabil pentru suferințele pricinuite.

La 04 aprilie 2016 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016 și a hotărârii Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2015 și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

În acest sens, invocă că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și probele anexate la materialele dosarului.

Susține că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material cu privire la determinarea aplicabilității prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 la circumstanțele invocate în speța examinată, iar în consecință eronat a dispus încasarea din bugetul de stat în beneficiul intimatului a sumelor prejudiciului material și moral, or, la caz nu sunt întrunite condițiile necesare de aplicabilitate a prevederilor legii menționate, și anume, condițiile prevăzute la art. 3 alin. (1) Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

La fel, instanțele de judecată nu au luat în considerare pct. 14 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiției nr. 8 din 24 decembrie 2012, potrivit căruia examinarea corectitudinii procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reținere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea, nu ține de competența instanței civile, deoarece aceste chestiuni urmează a fi decise în cadrul procedurilor penale.

Mai indică, că netemeinicia actelor judecătorești contestate constă în faptul că instanțele de judecată, la emiterea hotărârilor, nu au constatat și elucidat circumstanțele importante pricinii, precum și, au întemeiat hotărârile pe fapte neprobate și declarative, neargumentând ce suferințe a avut de suportat intimatul.

Consideră că instanța de fond neîntemeiat și exagerat a dispus încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în condițiile în care nu există nici un temei de acordare a despăgubirii bănești, întrucât nu au fost constatate drept ilegale acțiunile organelor de drept și nu a fost probat prin probe pertinente, concludente și argumentate suportarea suferințelor morale.

La fel, și decizia instanței de apel privind încasarea sumei de 10 000 lei este neîntemeiată, întrucât sunt inaplicabile prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Totodată, referitor la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, consideră că instanțele de judecată greșit au dispus încasarea în beneficiul intimatului a sumei de 4 000 lei, fiind aplicat eronat art. 94 alin. (1) Codul de procedură civilă, or, în cazul în care acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, cheltuielile de judecată urmau a fi admise proporțional părții admise din pretenții, ci nu suma integrală a acestor cheltuieli.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia instanței de apel din 12 ianuarie 2016 a fost expediată în adresa părților la 25 ianuarie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de ieșire nr. 12605 (f.d. 114), recepționată de Ministerul Justiției la 02 februarie 2016 (f.d. 132).

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016 în termenul legal.

Analizând modul în care recurenții și-au exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursurilor prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite la art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Argumentele invocate de recurenți poartă un caracter declarativ, se combat cu probele administrate și nu au suport legal.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de recurenții Ion Nimerenco și Ministerul Justiției în cererile de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Ion Nimerenco și Ministerul Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari